

 First Displaced Polish Girls Arrive in City from Europe – Edmonton Bulletin, Alberta's First Newspaper, November 21, 1947. Top picture left to right are Rosalie Shyan, Natalia Smal, Sister Mary Anicita, Eugenia Kuźmińska and Julia Pyrkocz. Bottom picture Eugenia Kuźmińska with Sister Mary Anicita.

The Polish Headquarters in Kempten Gernany Kempten Glówna Kwatera Polska w Kempten, Nierzy Schlosskaserne Quartier Général Polonais du pays Kempten, Allemagne KUZMINSKA Eugeaja W certify that Mr. NINIEJSZYM STWIERDZAMY, ZE P. Nous certifions que M. 9.4.1925 born URODZONY né la Wloszów (POland P longe) in W à has been registered to - day by No. ZOSTAL W DNIU DZISIEJSZYM ZAREJESTROWANY POD NR. G 00453318 10.94594 fut en registré sous le No. And as a Polish citizen, belongs to the United Nations. I JAKO OBYWATEL RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ JEST CZLONKIEM NARODOW ZJEDNOCZ. Etant cizeyen polonais il est membre des Nation Alliées. Chief of Polish Camps Assistant Chief of Dolish Comps ownik Objacw Polskich Kempt Micaen + M Waclaw Zarzi President of the Polish Headquart PRZEWODNICZACY Glownej Kwatery Polskiej President de Quarter Général Polonais kretaire OLERYCH ins. SI Kempten | Bawaria

2. Certificate issued by the Polish Headquarters in Kempten Germany - 10.09.1945

3. Eugenia Kuźmińska – Germany 1946

4. Students and teachers of the nursing course. Eugenia Kuźmińska in the first row siting 4th from the left. Germany -1946

5. Eugenia Kuźmińska shortly after arriving to Edmonton

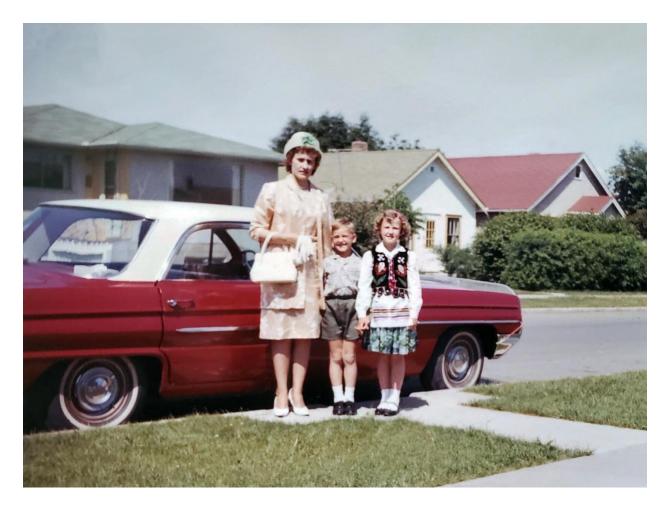
6. Eugenia and her husband Peter Semaniuk

7. Eugenia and Peter Semaniuk with newborn son Gary and daughter Linda

8. Kuźmiński family, from the left sisters Krystyna Lapawa & Janina, brother Joseph, parents Helena and Bronisław, Eugenia and her sister Zofia - Poland 1963

9. Eugenia Semaniuk with her children Gary and Linda. Edmonton

10. Eugenia with her children

11. Eugenia Semaniuk, Edmonton, Alberta

UNITED NATIONS RELIEF AND REHABILITATION ADMINISTRATION U.S. ZONE HEADQUARTERS Heidelberg

APO 757

HEALTH DIVISION

	This is to certify that Kuzminska Eugenia born 9 April 1925
	in Wolosow / Poland has completed a six weeks Course of
i	instruction in, Elementary Nursing proceedures, Bandaging, Child Care, Home Emergencies, Invalid
	diets, Personal Hygiene, Housekeeping and Sanitation, Ward and Clinical proceedures.
1	The candidate has successfully passed the examination which authorizes her to work as a Nurse's
-	tide in D. P. Camps and U.N.R.R.A. Hospitals in U.S. Zone Germany.
1	The Course was held at Kempten DP-Hospital under the
j	urisdiction of U.N.R.R.A. Team 1063 from 19 Aug. 1946
te	29 Sep. 1946
	20. November 1946 20. November 1946 UNRRA Team (163 Dr. CLAUDE PETITJEAN Allourum Allourum Maiskidge. Chief Nurse U.S. Zone U.S. Zone

12. UNRA Certificate of a six weeks Course in Elementary Nursing Procedures – Kempton Germany 19 August 1946

007455 :* D. P. Name Eugenza Geburtsdatum Height 170 Weight HKg Hair Blond Eyes Br Größe Gewicht . Haar Polish DP Registration Not Cl Nationality / Nationalität DP Registratur No. wiminska ane Ma DP Signature / DP Unterschrift Scars or identifying marks Narben oder besondere Merkmale Fingerprint R. Thumb Fingerabdruck R. Daumen Issued at 12empter Camp No. 76 Date 21. 4. 416 Ausgestellt No. des Lagers Datum Repatriated to Date Rücktransportiert nach Datum Camp Commander or UNR Official Name und Dienstgrad des Lager-Kommandanten oder der UNRRA Behörde Validation date 2 3. Mai 1947 Official Stamp Gültigkeitsdatum Amtlicher Stempel

13. D.P. Identification card issued at Kempten Germany 21.V.1946

			-	/	G.	, es	renelo inverso	uner &
	and the second sec	-	nohens is	N-r	us: !	29	Palatinatus: JL 5/43	aus laopoli Vaolov rue
		icii pa	rochialis rit. lat. Ec us natorum hujus	clesi Ecc	ae su lesia	ıb. t e de	atis et baptismi. Lone B.U. ostinatis pro Wol	
-	Annus 1925	et		1 10		-		
	Mensis <u>IV</u> . Dies 9 nativitatis	Locus nativit. N-rus domus	NOMEN	Religio	Sexus	Thori *	Parentes: Nomen, cognomen et conditio	Patrini: Nomien, cognomen et contitio
	Anno Domini Millesimo Nory cuterico Viper ino g unit ineare Aprilio obie no ua baptisat en die 9. 14. 1925	Wateren	Eugenia	12 mans - C -	· ferrin	lep itum.	Kurminski Bro- nislaus f. Yosegh et Theofilae Knihinicka Fryskiewicz Helena f. Ysamu et Hederagis	Lesrerynska Engenia Hry cak Petrus
			•				Mucho	
	Sacerdos baptis	sans:	Mac. 1	ril	1-1	1.	Inmy k	
-	Obstetrix:	-	·					
-	Annotationes:							,0
	Quas test	timonia o Tos	ales manu propria	and the second s		NILL I		hier hung

14. Baptism certificate 1943

SERVICE INTERNATIONAL DE RECHERCHES

INTERNATIONAL TRACING SERVICE INTERNATIONALER SUCHDIENST Bad Arolsen, 5th October 2007 HE/my

White Linda 14161-26 Street EDMONTON, ALBERTA T5Y 1S2 CANADA

Our Reference T/D - 0.054.719 (please quote)

Your inquiry for KUZMINSKA, Eugenia, Eugenja, born on 9.4.1925

Dear Mrs White,

the following details could be taken from the records of the International Tracing Service:

Name: First name: born on: Place of birth: Nationality: Religion: Marital status: Parents' names: Occupation: KUZMINSKA-/-Eugenia-/-9.4.1925-/-Wolosow-/-Polish-/-Roman Catholic-/single-/-Bronislaw and Helena, née WRYSKIEWICZ-/farmer-/-

Times of stay, employment, insurance, incarceration:

Kind of information	from/on	until	Details		
Stay	7 th June 1945	***	in DP Camp Kempten***		
Transfer	17 th October 1946	***	from DP Camp Kempten to DP Camp Rosenheim***		
Stay	3 rd December 1946, 26 th March 1947	***	in DP Camp Altenstadt***		
Stay	unknown	unknown	in DP Camp "Funk-Kaserne", Munich***		

We do not hold any information on her work assignment during the war.

We hope you will understand our late response to your request, which is due to the enormous increase in the number of inquiries received here in recent years.

With kind regards,

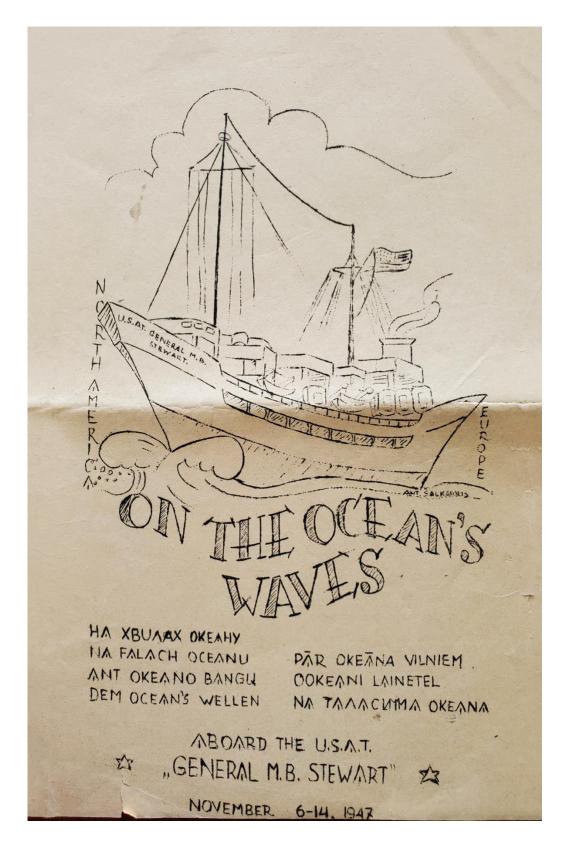
per proxy

Indolpl

E. Rudolph For the Archives

Grosse Allee 5 - 9, 34444 Bad Arolsen, Bundesrepublik Deutschland, Tel.: (05691) 6290, Telefax: (05691) 629501 . www.its-ar

15. International Tracing Service information

16-29 "On the Ocean's Waves" bulletin published on board of the U.S.A.T. *General M.B. Stewart* by the international immigrants during their trip to Canada. November 6-14, 1947

THE OCEAN'S WAVES" " O N

Edited by Immigrants on the Way from Europe to North America Aboard the USAT "General M.B. Stewart" November 6-14,47

I D I T O R I A L

858 immigrants of 8 nationalities boarded the USAT "General M.B. Stewart" on November 6,1947 at Bremerhaven, Germany en route to Hali-fax, Canada. Behind us we left the Old Continent, devastated by war; millions undernourished people suffering under regimes, established

by dictators. The inheritance of World War II was terrible. The Allies, espe-cially the people of the United States of America, Great Britain and Canada contributed through the UNERA, essential assistance and relief to us. They fed us, gave us clothes and other occomodations. Later the IRO helped to open the doors for immigration. In behalf of all immigrants we would like to errorse our greaterude and enreciation to immigrants we would like to express our gratetude and apreciation to the Governments of the Great Western Democracies, which have done so much for us.

We are only a small part of persecuted refugees on the voyage to the New World. Before us there are the shores of a great country and people, whose ancestors made it possible for us to have a place where we may work, play and worship without fear. There are embodied the principles of the Atlantic Charta, which was given to the world by the late President F.D. Roosevelt and Premier W. Churchill. But a much greater part of Displaced Persons, our parents, sisters and bro-thers remain still living in dispair in the vulcanic Europe. We be-lieve, that the Golden Gate will be opened in the near future and they will be also admitted to the great North American Country of Freedgm.

they will be also admitted to the great word, which gave us the Freedom. To the Canadian people and his Government, which gave us the permission to enter their country, we promise not to disappoint them in their expectations. To be loyal citizens and fulfill our employ-ment agreement is our promise. THE GREATER PART OF OUR STOR Y VOYAGE IS BEHIND US. THE MASTER OF THE USAT MR. EDWARD F. MURPHY, THE TWANSPORT COMMANDER CAP-TAIN POWELL J. TULLY AND YOUR STAFFS AND CREW MEMBERS HAVE DONE A FINE JOB IN GUIDING US SAFE THROUGH THE NORTH ATLANTIC OCEAN. WE EXPRESS YOU ALL OUR GRATITUDE.

WE EXPRESS YOU /LL OUR GR/TITUDE. OUR PROBLELS TERE MANY. THE ESCORT OFFICER MR. J. LEGIS AND THE IRO PERSONNEL HAVE TAKEN GREAT INTEREST IN OUR WELFARE. WE THANK YOU VERY LUCH.

FOR YOUR KINDNES, THOUGHFULNESS AND UNDERSTANDING SGT. MAJOR T/SGT ARTUR R. ROMER, CHIEF STEVARD LR. FLOYD TURNER, 2nd STEWART MR. LOUIS A. ORTELLI, MESSING OFFICER MR. 7. HASEMANN, WE SAY OUR THANKS. YOU WILL REMAIN ALVAYS IN OUR MEMORY.

Editors

CAPTAIN EDWARD F. LURPHY Master of the "USAT General M.B. Stewart"

Captain Edward F. MURPHY. is a gra-duate of the Massachusetts Nautical School. He is a veteran of World War I.

In the maritime service Captain MURPHY served as a Mate, Master, Coast Pilot and Port Captain; with the Luckenback S.S. Company, plying between U.S. coastal ports. During World War II Captain [URPHY served as Master making many hazardous voyages. He later served with the U.S. Army Transportation Service as a Master and Superintendant of cargo. He has an unlimited Master's License with pilots endorsements. Captain MURPHY'S residence, when at home, is Belmont, Mass.

CAPTAIN POWELL J. TULLY Transport Commander of the USAT " General M.B. Stewart ". Captain Powell J. TULLY, scrved as an enlisted man during World War I. In World War II he has scrved 4,5 years as Transport Commander in the New Guinea Campagne, the Middle East and the European Theatre, and as Commander of the USAT GENERAL SHEMONDS, a ship detailed to transport workers from the British West Indies and Central America to the United States. He was on ship bringing war brides from New Zealand and Australia. Later he went to North China, to transport German families home to Germany. Captain TULLY has 24 years of active and reserve service. His hobbies riding and hunting.

DUMKY PO DOROZI W KANADU.

KOZNYJ Z NAS ZBAHNUTY RAD,SZCZO PERED NAMY,JAKA DOLA CZEKAJE NA NAS TAM U NOWOMU SWITI - W KANADI? ALE DALEKI OBRIJI NA BEZKRAJOMU MORIU WPERTO HOWCZATJ OKUTANI MRJAKOJU.

NY ZNAJEWO TILKY,SZCZO ZALYSZYLOS ZA NAMY.MY ZALYSZYLY ZA SOBOJU ZHARYSZCZA I RUINY EWROPY,PO JAKYCH BLUKAJI SICHODNI DO KRAJU OBIDNILE LUDSKE SERCE I WID BOLU TA MUK ZASTYHLA LUDSKA DUSZA.

MY PORTNULY STARY KONTYNY, SZCZO DOWHI STORICZCZA ZAPLIDNIUWAW SWOJILY DUKKANY I IDEJALY SWOJEJU TWORCZISTU I CHRYSTIJANSKOJU KULTUROJU MAJZE CILKJ SWIT.OCEJ NASZ STARYJ KONTYNENT IZZYT SIOHODNI PORANENYJ, ROZTER-ZANYJ, OZEBRACZENYJ, SCHAOTYZOWANYJ W MATERIJALNYCH ALE PEREDOWSIM MORALNYCH ZIYDNIACH I BOLACH,A W DODATOK SZCZE ROZTIATYJ ZALIZNOU KURTYNOJU NA DWOJE, STAWSIA TAM ZA NEJU SPRAJZNIM KRYLINALNYH DOHOU BOZEWILNYCH.

ZA TIJEJU ZALIZNOJU KURTYMOJU W KLISZCZACH TOTALISTYCZNOHO REZY-MU I W ROZHULI KOLUMISTZCZNOJI DURIJKY I UMULACTAA SZCZE J DOSI KARAJETSIA W NEWOLI NASZA MNOHOSTRADALNA BATJKI SZCZIWA - UKRAJINA, TEZ U NECZUWANYCH RUJIMACH I ZHARYSZCZACH, BO WYTERPILA I WYNEBIA NA SWOJICH PLECZACH NAJBIL-SZYJ TIAHAR DRUHOJI SWITOWOJI WIDNY.

NY JIJI WIRNI DITY, SZCZO OCILILY W OSTANNIJ SWITOWIJ ZAWERJUSI I OPYNYLYSIA PO CEJ BIK ZALIZNOJI KURTYNY ZAMISTJ SPISZYTY JIJI NA RJATUNOK PLYWENO TEPER DO WILNOJI KUNADY - NA FRACIU, BO NY LUBYNO WOLU I NENAWYDYMO DESPOTYZLU TA TOTALIRYZH, SZCZO SZALIJUTJ SZCZE J DOSI NA NASZYCH ZEILACH. MY JE SYNY SWOBODOLUDYWOPO UKRAJINSKOHO NARODU, SZCZO WZE GILYCH TRYDCIATJ ROKIW ZMARAJETSIA W NERT NIJ BOROTJBI Z CIJEJU CHWOROBOJU LUDSTWA BEZ WSIA-KOJI ZOWNISZNICJI DOPCHOHY.

CHOCZ BIL MOT HADYNA KRAJ SEPCIA NASZOHO WJETSIA ZA WTRACZENOJU BATJKIWSZCZYNOJU,IY DUCHOM NE PADAJENO,ZI WSENKOHO BAHATSTWA SZCZO NAM SZCZE ZALYSZYLOSIA,NESENO W NOWYJ SWIT NAJDOROZCZYJ I NAJCINNIJSZYJ KLEJNOT - WICZNO ZYWYJ SPOHAD PRO NASZU MNOHOSTRADALNU UKRAJINU.PRAHNEMO SZCZOB JIJI DOLA BULA PERESTOROHOJU I MELENTOM DLA LUDEJ DOBROJI WOLI W SWITI I DLA WSICH CHRYSTI-JANSKYCH NARODIW.NY NU FURESTANEMO BUDYTY I PERESTERIHATY SWIT PERED ZABRI-CHANNISTIU I OBLUDOJU KOAUNIZMU.

U NOWONU SWITI NE MRIJEMO PRO MIAHKI PERYNY WYHOD, BO ZYTTIA NAS HARTUWALO I NAWCZYLO, SZCZO TILKY MAMYNA LUBOW JE NA CIONU SWITI ZADAPMO I SZCZO DZERELOM USICH I WSIAKYCH WARTOSTEJ I MORALI NA SWITI JE PRACIA. MAJEMO MOLO-DECZYJ ZAPAL I SYLU, DCBRU WOLU I OCHOTU DO PRACI DLA ZWELYCZANNIA KAMADY -TIJEJI DERZAWY, SZCZO FERSZA DALA MAM PCHICZMU RUKU, ZMOHU I SZANSY TWORYTY NO'E ZYTTIA.

MY NEWYNOWNO WDIACZNI KANADIJSKOMU URIADOWI I SUSPILNOSTY ZA JICH-NIU MORALNU DOPOMOHU I NIKOLY NE ZAWEDEMO LICHNICH SPODIWAN BUTY KORYSNYM, POZYTOCZNYM I TWORCZYH CZYMNYKOM KANADIJSKOHO SUSPILNOHO ZYTTIA.

x x

PO ZEMLI PO MOJIJ RAZ LETIW BUREWIJ; WITER WYW PO LISACH I OSELACH. I PLYWLO I REWLO, ZAMELO, PONESIO I LYSZYLASIA CZORNA PUSTELA.

> CJ CHOTILOSIA B.JTY ZEMLU CIU WIENAJTY I WSEIVENUTSIA DO NEJI SUENOJT I SMZATY W CIU MYPY, SZCZC NISZOZO NE POLYTJ Z TYCH STRACHITJ, SZCZO PROJEZIY MY PLANICJI.

> > ANI NASHICH, NI SMICH, NI CZUTYCH, NI SWOJICH, NI ZNARUHY ZA SNY I ZA TUHY, NI TI ROKY ZYTTIA, BEZ PUTITA J WOROTTIA, NI TI DNI ZABUTTIA ZA ZASLUHY ....

> > > XXXXX

.....

POJIDESZ DALEKO POBACZYSZ BOHATO.

UKRAINIAN PAGE

SACHARSKYJ IPOLIT.

PROSZCZAJEMO TEBE EWROPO .....

DALECZIN TAKA NUDNA, CHWYLALY WAYTA NACZE BEZ MEZ SYNIJ LAN .. PROSZCZAJEM TEBE EWROPO ROZBYTA, DOLEJU NAM STAW OKE N.

> TY NAS ZROSTYL. " ROKACH BEZDARNYCH -DNIW NASZYCH CZORNYCH I TELNYCH NOCZEJ. TWOJA SUVORISTJ TVOJICH KRAJIN TOTALITARNYCH LYSZYLAS NAM W DUNKACH - WIDCHODYTJ Z OCZEJ.

TY KRAJ NASZ CZARIWNYJ U ZLYDNIACH NETRIW N POKRYLA SAVANOM TENNYM JAK TUMAN ... STO SZIST MILIONIW KWADRATNYCH KILOMETRIW, WID TEBE EWROPO NAS DILYTJ OKEAN.

> TY NAS POKLYCZ JAK NARID SWIJ PRYWYCZNYJ. DLA SPRAWY I PRAWDY SWJATOJI, JAK SONCE Z NEHES, I NARID TWIJ PIDE TWORYTJ LAD DEMOKRATYCZNYJ Z OKLYKOM: SLAWAL CHRYSTOS WOSKRES!

> > NA OKEANI 11.XI.1947.

Z DOROHY .... /Urywok/.

Weczorilo.Za obrijem moria sidalo sonce.Zdawalosia, szczo joho rozewe prominnia chotilo laskawo obhornuty swojim teplym podychom,dowhu jurbu molo-dych diwczat ta junacko-badiorych chlopciw,jaki neterplacze czekaly z walizkamy ta klunkamy, koly dijde jich czerha, szczob sisty na paroplaw - jakyj wef lyczeznoju hromadoju, hordo krasujuczys sered newelyczkych kateriw, wyblyskujuczy swojim bilym ubranniam - tychesenko kolysawsia bila pryczala. Lehkyj witerec ochocze dopomahaw rozhortaty dorohocinnyj papir - VISA jakyj koznyj trymajuczy joho w swojij rucichwylujuczys protiahaw ostanniomu wijskowomu kontrolewi, pidnimajuczys po schidkach na paroplaw "GENERAL STEWART

Teper koly my staly na paroplawi, nasza dumka powernula nas do naszoji ridnoji nenky, do naszoji znewiczenoji batjkiwszczyny - Ukrajiny, szczo wypestyla bohato swolich kraszczych syniw, szczo nesly, nesutj i budutj nesty, kriz krow i borotjbu, kriz radistj i nadchnennia - prawdu pro Tebe mij ridnyj kraju.

U bohatioch zaszczemytj serce shadujuczy ridnych, jaki zalyszylys tam na ridnij zemli,ale ... ale my ne schylywszy holowy pered naszymy hnobytelamy

ta poprawciany naszoji swobody,jidemo w nowu krajinu, szczo rado rozkryla swoji obijmy,dla nas,jaki bazajutj poczaty nowe zyttia. Ale my ukrajinci ponesemo naszu slawu i naszu lubow do Batjkiwszczyny szczob kolys pobaczyty i na naszij ridnij zemli ti czotyry swobody,za jaki

borowsia i bude borotysia koznyj wilnyj narid. My lidemo, ale naszi sercia powni nadij,szczo naszoju dobroju praceju, naszym dobrym sumlinniam,na nowij dla nas zemli - prynesemo takoz korystj naszij slawnij Ukrajini.

WID REDAKCJI: Plywuczy korablem im, Generala M.B. STEWART, my - zachodamy p.P.Naumchuka - otrymaly dozwil wydaty odnodniwku "Na chwylach Okeanu". Nasz czasopys je pryznaczenyj wykluczno dla pasazyriw naszoho

korabla.

UKRAINIAN PAGE

DESZCZO PRO NOWYJ SWIT.

(I.J.) N a chwylach rozburcha oho Okeanu hojdajetsia i chytajetsia raz u cej to znowu w druhyj bik, nasz slawnyj "General Stewart" i koho ulaskawyla nemyloserdna i hrizna "Pani" morska chworoba chto szcze trochy zdorowyj,toj wazku dumu dumaje.Szcze tut i tam u rozmowąch blysne spohad i Zhadka pro ridnyj kraj pro Ewropu, pro tabory IRO,pro zalyszenych tam naszych ridrych, blyzkych, znajomych i druziw, ale szczoraz blyzcze berehiw wymrijanoji i wytuzenoji Kanady,polonytj nas odna dumka:szczo czekaje nas tam,jaka bude nasza dola,jak stamemo oboma nohany na nowomu suchodoli? "U widpowidj - na pereminu - chwylujutj naszu duszu dwa poczuttia:

b Włapowiaj - na pereminu - chwylujutj naszu duszu dwa poczuttia: persze,szczo nablyzajenosia do kontynentu,zamoszkaloho welykym,czuzym amerykanskym i w piwnicznij joho czastyni - kanadijskym narodom ,jakych widdal wid Ewropy zrobyla w duze bahatioch widnoszenniach i pid koznym ohladom widminnymy i nepodibnymy do narodiw matirnoji ewropejskoji zemli i druhe poczuttia,nawpaky,szczo jakraz tam u tomu nowomu switi,zokrema my ukrajinci zustrinemosia zi sznatkom naszoji wlasnoji batjkiwszczyny, z naszymy krewnymy i ukrajinskymy zemlakamy,tak,szczo Kanada ne bude dka nas tak zowsim czuzoju zemleju.

W dijsnosty wsi owropejski narody majut w Ameryci swajich krownych i zemlakiw,kotri szcze i dosi howoriatj swojeju ridnoju mowoju,a inodi jak npr.naszi ukrajinski zemlaky widczuwajutj dosytj zywyj zwjazok do ridnoho kraju, do swojeji perwisnoji batjkiwszczyny. Ameryka desiatky rokiw prymaniuwala do sebe czleniw usich ewropojs-

Ameryka desiatky rokiw prymaniuwala do sebe czleniw usich ewropojskych narodiw swojeju hospodarskoju prytichajuczoju syloju,pryjmala jich, pryhortala i prykowawala do sebe wyhledany i hożlywostiany dobrych zarobit-

kiw. Bilszistj z tych ludej zatrymuwala na postijno w sobo upodibniujuczy jich postepenno do sobe,az poky z nych abo z jich ditej,zrobyla dobrych i wirnych amerykanskych czy to kanądijskych hromadian.Tak z tila owropejskych narodiw,diakujuczy swojij pryhujuczij i asymilacyjnij syli,wyrostaw za Okeanom welykyj amerykanskyj narod i takze samo,na naszych oczach,two/ rytjsia powilno roste i rozwywajetsia kanadijskyj narod.

Asymilacyjna syla, zokrema Społuczenych Lerzaw Ameryky, je dijsno nadzwyczajno welyka Mowy zwyczaji i obyczaji sposib i styl zyttia riznych narodiw pereminiujetsia w ciomu seredowyszczi niby w kipiaczim kitli (Melting pot), na jakoho dni pojawlajutsia zawzdy odnakowyj produkt_ pownokrownyj amerykanec, nezalezno wid toho, czy emigracyjni chwyli kydaly z poczatku do neho Nimciw, Szwodiw, Irlandciw, piznijsze Italijciw, Polakiw, Ukrajinciw, Czechiw, Lytowciw, Słowakiw itd., abo nareszti Meksykanciw.

Ce je nadzwyczajno cikawyj socialno psychologicznyj proces, szczoby ne skazaty - malenke czudo.

W Kanadi tempo cioho procesu je powilnijsze. Tut inigranty zatrymujutj i zberihajutj dowsze rysy i wlastywosty swoho okremoho nacionalnoho pochodzennia charakteru i wdaczi.A takze samo ridnia mowa,szczo jawlajetsia cikawym i czariwnym lucznykom pomiz ludjmy i prawdopodibno je odnym iz najmicnijszych wuzliw,z tych usich, szczo wjazut nas z ridnym narodom, zwenytj u Kanadi czastijsze niz w Spoluczenych Derzawach.Prawda,cia mowa je zdebilsza staroswitska,szcze z tych czasiw,koly naszi perszi pioniry - imigranty - didy i batjky (w 90-tych rokach mynuloho storiczcza i na poczatku cioho storiczcza) pokydały swij ridnyj kraj,zwableni prytiahajuczoju syloju dobrych zarobitkiw i wilnoho zyttia w Kanadi.

My poczujemo tu mowu, jakoju howoryly w nas w Ukrajini pered 50-ty rokamy, koly naszi kanadijski braty i zemlaky wyjdutj witaty nas w jichnij nowij,wilnij batjkiwszczyni - w Kanadi,szczo zawtra bude tez naszoju batjkiwszczynoju.

"Ja ne pohodzujusia z tym, szczo wy howoryte, ale ja budu zachyszczaty do smerty wasze prawo howoryty ce".(Voltaire).

"Polityky je podibni do konej - wony ne wmijutj prystojno chodyty bez szor". (A. France).

PAGE 5.

UKRAINIAN PAGE

W DALEKU PUTJ .....

W daleku putj riszylys my, Hen do zamorskoho kraju, Szczo zde tam nas,jaka sudjba-Nichto ne zbahne,nichto ne znaje.

> Za namy wse szczo bulo w nas Dytiaczi sny i perszi mriji, Starenka nenka i ridnyj kraj I nezdijsneni nadiji.

Percd namy - des daleko Je nowyj swit tam za morem W nim nadija na szczos kraszcze, W nim zabuty choczem hore.

> A tymczasom my plywemo Po burchlywim Okeani, Tilky chwyli chwyli j nebo I chmary tiazki olywiani.

***

MIZ STARYM I NOWYM SWITOM.

My kynuly wse, ridnu chatu, batjkiw, bratiw i druziw - my kynuly najdorozcze - swoju Batjkiwszczynu.Czomu? Czy my ne wirni dity, bludni syny! O ni ! Ce dola, tragiczna, dola ukrajinskoho narodu. Ta sama dola, jaka zmuszuwala perszych naszych emigrantiw kydaty najbohatszu w Ewropi ukrajinsku zemlu i szukaty praci w czuzych zamorskych krajinach, ta sama dola, szczo cili naszi pokolinnia zmuszuje borotysia za wolu, za prawo do zyttia, za elementarni ludski prawa.Miliony lahly w tij borotjbi, tysiaczi zi zbrajeju w rukach prodowzujuth

Individual policy stary j swit? Czy wernemos do Tebe Ukrajino?

Pered namy nowe newidome, - Kanada czariwnyj kraj,obiciana zemla, Nowyj świt.Robymo plany,mrijemo,spodiwajemosia - neraz az za bohato.Ne odno zi spodiwanoho spownytjsia w neodnomu rozczarujemosia.Odno,na szczo rachuwaty mozemo,ce zapewnena pracia,ludske hidne i swobidne zyttia.

Ta nawitj koly b dola nam dozwolyla zazyty najkraszczym zyttiam,kolyb nam poszczastylo osiahnuty bilsz ponad spodiwane,ne smijemo distaty zaworotu holowy i rozhubyty sebe w naszij nowij Batjkiwszczyni.Newilno nam zahubyty hidnosty ludyny,hidnosty ukrajincia.Zberezim naszu mowu i naszi dobri zwyczaji, szanujmo czuzych i wedim sebe jak nalezytjsia.Zachowajmo zawzdy miru, spokij i riwnowahu ducha ta twerezyj pidchid do zyttia i budjbe hotowi zawzdy stanyty na zachyst ukrajinskych interesiw, nacionalnych swiatoszcziw ta idealiw.

M.S.

****

DE-B NE BUW JA ZAWZDY, UKRAJINO JA TVIJ. TFBE W SERCI SWOJIM ZBERIHAJU. JA TAKYJ JAK ZAWZDY -MOZOK SPOWNENYJ MRIJ I PISNI CI PRO TEBE SPIWAJU. PAGE 6.

*** POLISH PAGE ***

DO CANADY ...

Juž od trzech dni okret nas kolysze, Za nami lad,Ojczyzna,droga matka. Ja szum morza tylko slysze, A przedemna jedna wielka zagadka, Zagadka przyszłości... "General Stewart"unosi nas wciaż dalej Od czasu do czasu klerunek swój zmienia Wokół wzburzone mijaja sie fale I jak woda cisna sie same wspomnienia, Wspomnienia przeszłości... Stojac na pokladzie pale dyplom,listy, Jeden po drugim, jeden po drugim, Czernieje papier i tylko białe widnieja smugi Na morska toh leci popiół,lekti,srebrzysty, Acg i-Gdyby mi ktoś pamieć spalił tak-Jak ja te listy...

Došć sentymentu Panie Kuchareczki i Juž pora z objoków zejše na ziemie. Razem wypedamy wiec dzieweczki Pustote,która wciaż w nas drzemie. Ambicje,honory,utopmy w morskiej pianie, Nie śnijmy o miljonerach na ladzie, Frzeznaczeniu niech sie zadość stanie, A rozsadek niech na tronie sładzie i * * *

A w wolnej chwili maja dzieweczko Niech jak pieszczota myśl twa uciecze, Poprzez Kanadzka wieś i miasteczko Do tego,który las gdzieś siecze... Niech oplecie go jak babie lato, Co ukrasza srebrem nasze pola – On choć drwal,ale dusze ma bogata I podobna twojej – jego dola... W spokojnej pracy znajdziesz ukojenie, Tak jak je znajduja ludzie prawi: Cierpliwość, sumienność, poświecenie, A dobry Bóg – niech biogosjawi.

Iza Karo - Wysocka

1

KOLEDZY i KOLEZANKI!

Niejednokrotnie rozczarowani, hartowani najróżniejszymi figlami złośliwego losu idziemy w nowe życie. Idziemy bosi obdarci w całym tego słowa znaczeniu biedni, niesiemy ze soba tylko prawe dusze, zapał do pracy i wielka miłość ku naszej Ojczyżnie. Nie wolno nam dziś zapomnieć o tym, że na tym szerokim świecie, każdy jedrn z nas bedzie reprezentował cały nasz Kraj. Nie myślmy dziś o tych granicach politycznych, które zmieniaja sie jak fantazje poczatkujacego artysty – malarza, miejmy na myśli te połać ziemi, która jest kolebka przodków naszych, która stworzyła nasza historje i która ogniem swietej, bezinteresownej miłości przykuła nas do siebie. Nie zapominajmy na chwile, że nasze indywidualne, lekkomyślne postepowania, moga przynieść krzywdzaca opinje pozostałym.

I dził jeszcze na tych glebokich wodach oceanu postanówny,każdy sobie,że zachowaniem naszym,praca nasza,postepowaniem naszym postaramy sie wzbudzić zaufanie i szacunek naszej Nowej Opiekunki(Pokorne ciele dwie matki ssie...)a tym samym nigdy nie przyniesiemy wstydu Ojczyżnie.

Redaktor : I.K.W.

Str. - 8 -

.I TDZI TMY ....

Jest nas kilkudziesieciu. Jeszcze tak niedawno, bo nie caje Jest nas kilkudziesieciu.Jeszcze tak niedawno,bo nie caje dwa lata temu,kiedyśmy pierwszy raz spotkali sie w kompanii wartowni-czej.Wszyscy mjodzi,pejni zapeju do pracy i ufni w przyszjost pracowa-liśmy dla dobra Armii Amerykańskiej,a wolne chwile wykorzystywaliśmy dla samoksztajcenia sie.Poznaliśmy sie wszyscy,byjo nam nie žle. Minejo jednak to szybko, i któregoś dnia zwolniono nas... Rozgoryczeni ziedzieno na kogo poszliśmy de obozu D.P.Po kilku dniach ogłoszone zostajy zapisy do Canady.Uśmiechy pojawijy sie znów na twerzach i kto tylko mógj szedl sie zapisać.Po trzech miesiacach oczekiwania i niepewności otrzymaliśmy wreszcie wszyscy wizy. Możeny wieć jechać do Canady! Spojladamy na siebie z radościa i z majym zakjopotaniem...Co nas czeka?Czy wrócimy kiedyś do swoich? Chetni jednak do pracy i zarobku nie zastanawiamy sie nad tym djugo.

1 z marym zakropotaniem...Co nas czekarozy wroczny kiedys do swoich? Chetni jednak do pracy i zarobku nie zastanawiamy sie nad tym dluco, gdyż wiemy,iż losu naszego nie jesteśmy w stenie odmieńte.Jedziemy prze-cież do Canady,do Kraju o szeroko pojetej demokracji,gdzie wolno nam bedzie myśleć i czuć sie jak u siebie w domu.Do Kraju,gdzie nie trzeba sie wyrzekać ant-obyczajów, ani pochodzenia. Zegnamy przy tym tak bardzo znienawidzone Niemcy.Czyż wiec warto sie d/użej zastanawieć/Chcemy przecież po osmiu latach obozów zaczać normalne życie.+Być znowu człowiekiem, anie numerem, choemy znew zaczać pracować i znew być komus pożytecznym.Dlatego też nowej pracy podejmujemy sie z wielka ochota,tym-bardziej iż jest to ta,która ma dać nam utrzymanie,a może i zabezpieczyć starość.Wierzymy, iż staniony na wysokości zadania i nie damy powodu do rozczarowania tym, którzy odważyli sie przyjść nam z pomoca. Nie zapominamy też o naszych towarzyszach niedoli,którzy

ciaglo joszcze siodza w obozach, a chcioliby tak samo jak i my zaczać now zycie.

M-W-

I.K.W.

t Diapholz

WSZYSTKIM "GRANATOWYM KOLTGOM" W AM TRYKANSKI J STREFIE NIFMIEC ZYCZA DALSZEGO WYTRWANIA - "WARTOWNICY" Z MANHEIM'U.! 1

BAJKA

... I tak umarl Pan Zygzaczek. Duszyczka poleciala wprost do nieba, ale tam jej powiedziano, że takich niepotrzeba. Smaruje wiec Pan Zygzaczek do czysca i tam go nie przyjeto, wiec z mina zacieto na piejio zdecydowal. Stuk, stuk, do wrot piekielnych on kolecz z mysla , ze już wreszcie zakon-czy to życie tulacze. Kto tam?Piekielny glos zawola i otworzyły sie wrota, nie czekając na nie przeskoczyl je Zygzaczek-sierota. "To ja-Zygzaczek, na poly sie smiej, a na poly placze. "Czego dusza potrzebuje"wladca piekla zapytuje.Umar/em i chce tu pozostat."Zyczeniu twemu nie podolam sprostač". djablisko odpowie.Haos powstal w zygzaczkowej glowie."Ja sienie poswole tak letwo wyrzucit, mozo Pan z mogo powodu Lucyperowi pokoj zaklogij" Stalo sie zadošt jego zyczeniu, Lucyper stal przed nim w oka mgnieriu. "Cos ty przewinil, 208 na pieklo zasluzyl?Zabijalom, mordowalem, stekal Pan Zygzaczek."I ty myslisz, ze każdy kto morduje na miejsce w piekle zas-Juguje?Picklo dzis jest przepelnione i nie każdy w nim me miejsce pos-wiecone.Na nic interwencje, znywaj bracie! (Nie wiem jsk w tej chwili wy-gladały Zygzaczkowe gacie)Zdruzgotany ku drzwiom zmierzel, w tym Lucyper stanie: Wlasciwie kto ty i z kad jestes Panie? -Ja jestem z Freimanu z obozu, ja jestem D.P.i na ziemie nie moge, bo tam mnie szuka M.P. Cooo! Lucyper krzyknie -D.P. ?Czemus Pan odrazu tego nie powiedzial, jus bys Pan dawno w pierwszym kotle siedziel.Dla was to Dycisowska Zgrajo wszystkie wolne miejsca w piekle pozostaja. Dwuletnie lenistwo, lamstwa na komisjach i czarny rynek, zapewniły wam w piekle bez protekcji spoczynek.

TRASA

+++ RYGA

HALIFAX

HITFIATTY

DC

HALTFAXU.

++ BREMEN

LITHUANIAN SHEET THE of the " ON THE OCEAN'S WAVES " Aboard the USAT "General M.B. Stewart", November 6-14,1947 Contents
 Lithuanian immigrants praying the Almighty for strength and hope (See cut).
 Editorial: Be a loyal citizen of Canada and fulfill your employment agreement.
 Declaration of promise to assist our fellow countrymen everywhere in the world.
 The European Cementary, Poem by B. Brazdźionis
 Life's Storm, Poem by Balys Rukŝa
 On the Way, Poem by K. Bradûnas Contents AUKICIAU/IA/, JUTEIK MUM / MIPRYBE IR VILTIES ANT. JALKAUJKU Mieli Tauticĉiai, Sioje vietoje norétume dar karta priminti: mes pasiraŝéme darbo sutarti 12 ir 10 ménesių. Ta sutartis mus įpareigoja iŝdirbti numa-tyta laika nustatytoje vietoje. Jei kas pasiŝalintu iŝ darbovietés be darbdavio sutikimo, gali būti įstatymais baudžiamas. To pasékoje jis nustotų teisés - jei politinéje situacijoje rastų reikalinga -po penkių metu įsigyti Kanados pilietybę. Be to, sutarties laužyto-jas sugriautų Kanados vyriausybės mums pareikštą pasitiké-jimą ir užtrenktų imigracijos duris daugeliui mūsų tautieĉiu. Mes tikime, kad né vienas is mūsų taip nepasielgs. Dékojame Jums užglaudų bendradarbiavimą tremtyje ir audringoje jūroje. Tikime, kad ir mus priglaudžiančioje ŝalyje toliau pradeta darba taip sekmingai tesime. Kanadoje savo adresus pranešime ir ki-tų sužinosime iŝIRO įgaliotinio Mr. James COLLEY, 100 Sparks Street. ty suginosime iSIRO jgaliotinio Mr. James COLLEY, 100 Sparks Street, Ottawa, Canada. Mūsų visų širdyse įrašyti pasižadėjimo žodžiai. Jie bus ištesė-Daug laimés ir pasisekimo Naujajame Pasaulyje! Igaliotiniai - 9 -

LIETUVIL VISUOMENE !

LIETUVIŲ VISUOMENE !
 Mes lietuviai, Antro Pasaulinio Karo bégyje ne dél savo kaltés neteko Tévynés - Nepriklausomos Lietuvos - buvome priversti gyventi iki ŝiol tromtyje.
 Zinodami, kad grižimas dabartinéje politinéje padétyje j Ziauraus prieŝo okupuota Tévyne reikštu ne tik keturiu pagrindiniu Emogaus laisviu netekima, bet ir fizini sunaikinima, pasirinkome emigracijos kelią.
 Iŝvykdami i mus priglaudžianti kraŝta pasižedame:
 ATSINHINTI VISUR IR VISADA, KAD MES ESAME LIETUVIAI. ISS/UGOTI SAVO GIMTAJA KALBA BEI PAPROČIUS IR JUOS PER-DUOTI ATEINANCIOMS KARTOMS.
 DARYTI VISA, KAS YRA MUSU GALIOJE, KAD EMIGRACIJOS DURYS BUTU ATVERTOS KUO DIDESNIAM LIETUVIU SKAICIUI, YPATINGAI NEDARBINGIEMS IR SEINOMS.
 SELPTI VISAME PASAULYJE BROLIUS IR SEGES LIETUVIUS. PA-TEVUSIUS I CUMUTA INSTINE PROLIUS IR SEGES LIETUVIUS. PA-

- SELPTI VISAME PASAULYJE BROLIUS IR SEGES LIETUVIUS, PATEKUSIUS I SUNKIA MATERIALINE BUKLE.
  SKIRTI VISAS JÉGAS KOVAI DEL LIETUVOS LAISVÉS ATGAVIMO IR, REIKALUI ESANT, AUKOTI SAVO GYVYBE.
  Mes tikime, kad LIETUVAI išauš LAISVÉS RYTOJUS !

Lietuvių tremtinių grupė, susidedanti iš 103 asmenų (24 mo-terų ir 79 vyrų), 1947.XI.6 laivu "General Stewart" išykstanti iš Bremerhaven'o i Kanada.

Igaliotiniai: Jonay Jurka H 15 maken Filkauskas V. Pilkauskas Grabauskaite Bernardas Brazdžionis EUPOPOS KAPINYNE Didžiajam mirusios Europos kapinyne, Kur saulé, tartum véliniu vaškiné žvaké, Egzekviju kvapu tau degina krutine, Ir dusta ŝirdys, džiaugsmo ritmu plakę, Kur krito tautos, kaip drugiai, ir miestai, tartum lapai, Aŝ nerandu, aŝ nerandu ĉia vietos savo kapui... Mirties varpų maldoj ir gedulo vargonuos, Kur sudaužytų katedrų griuvėsiuos gaudžia, Fro krematorijumuos degančius lavonus Ir pro benamių eiscną, kaip gruodžio žvaigždės, graudžia, Kur skesta tautos, it laivai, ir dreba žmonės, kaip šošeliai, Aš negirdžiu, aš negirdžiu maldų už mano vėlę... Gana prigéré žemé aŝaru ir kraujo, Gana tu, motin, didi dangu maldavai, Gana klasta ir melas sostuos viešpatauja, Gana, tiesa, tu paminta ir pasmerkta buvai,-Ateis diena, kris prarajon apokalipsio žvérys,

] Sirdį - meilé grįš, į 2emę - Dievo Zodžio géris !

+ + +

Balys Rukŝa GYVENIMO AUDRA

Sakai, audra šia nakti siauĉia, Sakai, beprasmiska audra. O mūsu meilė, jei paklausčiau, Jau taip įprasminta, gera?

... Mes kaip lunatikai klajojam Ir mūsų meilė netikra, Nes mus per skaudžiai sužalojo Klaiki gyvenimo audra ...

1947.XI.10

K. Bradûnas

Mus, kaip 2014, likimas isrové, Tiktai ŝaknys paliko tenai, Kur prie upių piliakalniai stovi, Kur sugrižt aklas kolią žinai -Po vargu amžinybés keliais Ten klajûnui ramybé ateis.

PAKELIUI

Jedan dugi pisak sirene naznacuje da se brod "Gen.M.B. Stewart"tromo odvaja od evropskog kontinenta-od pristanista Bremenhafena,sa svojim cudnim tovarom. Tovarom od 858 ljudi i zena, koji igrom sudbine i silom okolnosti traze sebi slobodan kutak sa one strane sveta daleko od zlokobne evrope Medju njima jedva se i zapaza mala grupica od 25 jugoslovena(23 Srbina, l Slovenca i l Slovenke),koji se u odbrani slobode i pravde odrekose svojih milih i dragih,svoga ognjista i svoje ro dne grude i kretose u daleki svet da tamo potraze izgubljenu slobodu i pravdu. Do momenta polaška niko u stvari i ne shvata ozbiljnost trenutka, da se rastaje od surope koju morda vice nikoda race vice videtiteli evoga momenta

da se rastaje od evrope koju mozda vise nikoda nece vise videti;ali evoga momenta kao da nas je sirena zacnula u srce; i najokoreliji su se uozbiljili u ovome dirl vom momentu rastanka videle su se suzne oci kako zure tamo daleko-daleko kraj mora.. Drugi pisak sirene nas je trgao iz dalekih misli i vratio u grubu stvarnost. Treba produziti posao,mnogima jos treba dati obavestenja,mnoge treba uputiti kuda da idu. Brod je jedna komplikovana kosnica sa mnogim celijama sa taonom odredjenom namenom, gde svaki pojedinac mora vrsiti svoju tacno odredjenu duznost.

Na nas jugoslovene je pao odgovorni teret policijske sluzbe i mi smo sa ponosom prikacili "M.P.trake. Skrenuli su nam paznju da nasa sluzba zahteva ozbiljnost shvatanja i izvrsavanja duznosti sa puno takticnosti u postupanju sa osetljivim DP-jevcima.Zato su i uzeli samo bivse vojnike,koji svi moraju biti iste nacije uniformisani.itd,itd,.Dosli smo na brod 24 casa pre pstalih da se upoznamo sa mnogobrojnim i komplikovanim brodskim odajama i prolazima, sa opstim propisima i reguladijom sluzbe.Dolazi glavni transport i mi imamo pune ruke poslajsve putnike treba raz-vesti u svoje odaje,ukrcavanje se ima izvrsiti za najvise 45 minuta Ovoga puta ukrcavanje je izvrseno za 34 minuta, dakle rekord je tučen za 11 minuta. Kada smo prvi put usli u brod micilili smo da se nikada necemo moci da snadjemo u katakombama broda, ali nam je i ovoga puta pomogao nas ždravi razum. Vecera nas je zadivila-prava Americka, pa tu je i paklo Chesterfielda! Da li ce nam verovati oni nasi sto su ostali u logoru?

Prvi i najnaporniji dan je rposao i dok su svi putnici mirno spava-li dezurna posada i policajci su budno bdili nad brodom i putnicima.Izasao sam malo na palubu;noc je bila mracna i oblacna a besni talasi su zapljuskivali brod i samo se culo fijukanje vėtra. Neko govori na palubi engleskit Ko je to?-MP. Sa kim to raz govaras?-sa talasima.Pa sto engleski?- pa oni neznaju srpski.Pa sta ti pricaju?-kako je tamo preko bare...Necu da mu kvarim iluziju-ostavljam ga nasamo. Sledeci dan vri kao u kosnici-pune ruke posla.Svakog treba postavi

ti u red a DP je DP.Prolazimo Dover, juznu englesku i polako ulazimo u OKEAN.Brod se sve vise i vise ljulja i morska bolest pocinje da vlada.Retki su oni koji nisu oboleli.Svi bi hteli da budu junaci-kriju se kad povracaju ali ih bledo lice izdaje. Svako ima prava da se razboli i da lezi,ali policija mora svuda gde je traze.Borimo se-mora se sto vise jesti i sto duze istati na svezem vazduhu. Sto je najgore izgubili smo apetit, a ne moze ni da se pusi, a zigareta pravih amerikanskih koliko ti du sa zeli-samo danas smo primili po sodam paketa." Ej kolega, lepa su bila ona vremena kada sa mukom nabavis po koji pikavac pa mu dusu sisas, a sada nemogu ni da ih gledam" vajka se jedan strasan pusac. Nasi se bore hrabro i svaki tvrdi da je pronasao najbolji nacin . " Cica, mene da pises u marince, ja sam ti ka morski vuk"-kaze Popovic. "Jaocoj, a ja da sam znao da je ovako nikada nebih ni krenuo,evo nemam sta ni da pov ratim a dusa mi hoce napolje".Cuje se neko saputanje;napregli smo usi da cujemo tajnu- to Koprivica ostavlja poslednji amanet Agicu"Ako ja umrem ovde, javi onima u Bad Ajbling da nikako ne krecu preko mora" to rece tako tuznim glasom kao da sam sebe oplakuje.

Dolazi nezaboravna noc 10/11.Jos u 16 casova najavljena je bura sa olujom; posada preuzima sve mere opreze-palube se ciste Svi moraju da idu u unutrasnjost broda, sva se vrata zatvanaju. Uskoro brod pocinje da se ljulja vise nego ikada, ne samo uzduzno vec i bocno.Retko ko da i od starih marinaca da nije stucnuo;nasi MP-ci sada imaju da poloze ispit.Jedna grupa je junacki izdrzala i sve bolesne zamenila.Resili smo da te junake dana obelezimo i da ih krstimo"MORSKIM VUCIMA".Sveca nost se sprema i MP-ci se skupljaju na palubu gde je imace "Vazdusno letiliste".Junaci dana ili bolje reci bure-jesu:Ljubicic,Brkic,Popovic,Vukadinovic,Kozarac,Obrknes i Loginov.Krstenje izvrseno po starom marinskom obicaju-sa polivanjem kante morske slane vode po glavi,i dok su oni jos lizali slane usne i trljali oci, aparati su skljo cali smeh se orio sirom pucine a nase duse ispunjavale su nove nade ka nasoj novoj OTADZBINI.....

CICA.

ESTONIAN PAGE.

EUROOPAST KANADASSE.

Viimane rongisödt läbi Saksamaa seisab seljataga. Kuid ei ole vist pögenikku, kelles tekitaks soe mingit kahjutun-net, sest Saksamaaga seovad meid m lestused alahindamisest, nudugest fe tagajärjetust vöitluseet parema eksitentsi saa-puudugest fe tagajärjetust vöitluseet parema eksitentsi saa-vutamiseks. Fuigi eestlased pelae kajitulatisooni asutuatud Dp learites võimali ult produktiivselt põdsid elada, ei loonud see ometi mingeid viljavaateid tulevikule. Ja kuna neil, eestlastel oma tuleviku loomisel midagi pole ol ud meil, eestlastel oma tuleviku loomisel midagi pole ol ud see viielus alata uut ja paremat peatükki oma elus, tegid kõik, et saada määte, mis igati vasteb meie eeldustele. Ja Saksamaalt lahkumise viimaluse suurus on ju lõpuks mõiste-tav ainult sellele, kes ise kolm aastat pogeni upõlve Saksa-maal läbi teinud. Sakslate va nulik suhtumi e ei oleks või-maldenud ainsalgi lõgenitul jõuda kõrgemile, kui vamemete koristajaks. Ning faktiliselt oleks pidanud suus meie koris-tama nende varemeid, kes meie maa nii moraalselt kui ka ma-Viimane rongisöit läbi Saksamaa seisab seljataga. Kuid tama nende varemeid, kes meie maa nii moraalselt kui ka majandusli'ult purustasid. Need faktid tiivustavad meie inimesi suunama oma pilke kaugemale.

Siinkohal ei saa jätta main mata selle ettevõttega seo-ses olnud r skusi. Liks, millal, kus? Need meile nii paljuesit tud küsimused näisid muutuvat juba lõputuks. Kuid astudes laevale tundis vist iga tunnustatud metsamees ja majateenija, et seda liiki küsimustele on sellega viimane vastus antud.

Euroopa jäi seljataha. es seisis aga paljudele seni täi-sti tundmatu ookean. Ja kui öised lained panid ühe või teise oma kajutivoodis rahutult lüljelt teisele pöörama, mötles nii mönigiigatsusega läbikäigulaagri kehvale raam le, kus tuli mamönigiigatsusega läbikäigulaagri kehvale raam le, kus tuli ma-gada. Kuid peaasei - ta ei 'öikunud. See kõikumine on vist mö-negi enesestmöstetavute muutnud. Ka elukutsete suht s. Meie elukutselised metaamehed tunnevad end köögis täiesti omal alal, samal ajal kui diplomeeritud kokad hoopis huud tegevust harrastavad. Kuid see on kindlasti nii ainult köikuval pinnal. Aga ühes suhtes om meie naiste ja meeste tuleviku suht s laeva ja ja maa vahel paralleel tõmmatud. Nimelt on metsameestele ka Iseval antud rohkem võimalusi värske õbu nautimiseks. Naistel on aga teatavasti avatud salongi uksed. Lerel on ju selles suh-

tes kerge vahet teha, kes on skin eelisttud seisuko ras. Kuid kuidas saab aaa olema olukor maal? Ühel päeval aga, kui hakkab silma iiril paistma Kanada rannajoon, kaotavad "General M.B. Stewart"i keelatud ja luba-tud dekid ja ruumid oma peatähtsuse. Siis on igal ühel löpparve teha oma Euroopasse jäänud minevikuga. Meil on palju, mida püüsme unustada ning mida meie ei taha enam kunagi läbi ela-. ada. Ja loodame, et meie uus kodumaa nende elamuste kordumi-seks võimalust ei anna.

Kuid meil on ka midagi mida me kunagi unustama ei saa. Meie väike kodumaa Läänemere rannal. Sellele mälestusele tu-ginedes püstitavad kuuenda Kanada transpordi eestlesed enesele parooli: saada kanadalasteks, kuid jääda eestlasteks.

stone and a state is

-- 12 -

LATVIESI AR GEN. M. B. STEVART PARI OKEANAM

L T V I A N

9=0=0=0=0=0=0=0=0=0=0=0=0=0=0=0=t

. .- -

-- P

A. G. E.

Sagaidits bija bridis, kad 6.novembri 1947 gada uzkapam uz tvaikoni GEN.M.B.STEWART, lai dotos pari okeanam uz jauno dyimteni - Kanadu. Latviesi sini transporta ir tikai maza gru-

ayinteni - Anadu. hatviesi sini transporta ii transporta in aza giu pina, 30 viriesi - meza stradnicki; 48 sievietes - masas un majkalpotajas un 2 "laipni ielugtie". Ja pirms septiniem gadiem kads butu mums teicis, ka brauk-sim pari okeanam uz dzivi Kanada, tas butu uzskatits par pavieg u ja tereig mez bijem teuto - latvieci cour skeisteis un bijem teuto - latvieci - seve skeisteis un bijem teuto. lu, jo toreiz mes bijam tauta - latviesi, sava skaistaja un br Iu, jo toreiz mes bijam tauta - latviesi, sava skalstaja un bri vaja zeme - Latvija.- Bet, tagad musu dzive ir pilna tragisma Savu patstavibu mes zaudejam 1940 gada junija, kad bolsaviki pirmoreiz iebruka musu zeme. Pec tam sekoja laika no 1941 lidz 1945 gadam zem vacu brunotas varas,- lidz atkal, ta pasa gada maija musu zemi ienema bolsaviki, un vel tagad ar varu un viltu laupito zemi tur savas ketnas, un tas brivajiem pilsoniem jadzi vo par vergiem zem bolsaviku juga. Tas ir apstaklis, kas mums trimda izdzitajiem latviesiem nelauj atgriesties sava zeme,- ta Dec mes meklejam dorku savas eksistences nodrosinasanaj zeme pec mes meklejam. darbu savas eksistences nodrosinasanai zeme kur valda briviba un demokratija.

Mes mazais latviesu pulcins dodamies turpu ar prieku, jo zinam tur esam dzivi - lidzigu musu vecaja dzimtene. Mes radi-sim tur savas tautas staju, lai ari ta lidzetu tur noklut musu parejiem tautiesiem, kas grib stradat, bet tagad vel nikst dau-dzajas nometnes Vacija, kuru pelekums atnem cilveka pasapzinu un dzivotprieku.

Neaizmirstama atmina mums paliks kugis GEN.M.B.STEWART un vina viesmiligie saimnieki. GEN!M.B.STEWART kluvis musu lai mes kugis, aiznesdams mus pretim jaunajai dzivei. Ja ari dau-dziem "jauka" suposanas par okeana vilniem nelauj izbaudit snie to viesmilibu visa pilniba, pie klatajiem galdiem un kas lab-prat uzsauktu kapteinim: "Pieturi! Es talak eju kajam," tad skietuzdod vel lielaku tvaiku. Sak, lai aizsupo pagatnes enas -tas noder jaunajai dzivei - Atrak uz priakuu uz jaunajim ka tas neder jaunajai dzivei.- Atrak uz prieksu - uz jaunajiem kra stiem!- Eiropas mala gaida vel daudzi...

E.J.

LAI TU DZIMTENI NEAIZMIRSTI .:..

-- . --

Aizbraucot no Eiropas uz zemi, kur darba apstakli un parasa ir savadas, ka zeme kur esam dzimusi un augusi, katra sir iezogas klusas skumjas pec ta, kas ir bijis un par to ko nesis sapnota tale,-sajuta kura parnem katru celnieku, kas dodas pretim nezinamajam, nezinadams vai atcels vel bus. Bet, ja ari ta nebutu, -paliksim vienoti domas pie savas dzimtenes. Kopiba vairosies musu speki - tie izkliedes nezinas un saubas lai musu visu kopejas velesanas un ilgas ieterptos vardos no L.Briksa "Lugsana`s":

... Kungs, nac un sakause mus klinti, lai neviens mus nesalauz!

Nac un sveti mus un vieno, un mums darbas spelu dod, Lai reiz likteniga stunda negaida mus briesmigs sods. Tamdel, Kungs, mes tevi ludzam nelauj latvjiem mirt un zust, Liec mums vienmer tavu sauli briviem pari galvam just Lidz tiem laikiem, kurus sodien nezin vel nekur neviens. Muzam brivs lai latvju erglis savus sparnus sisdams skrien! Lai pret nezinamiem laikiem curi muziem ejam mes. Dod mums speku, dod mums drosmi, dod mums vienpratibu Tevs.

A.B.

